

2022
**VUOSI-
SUUNNITELMA**

*Yhdyskuntalautakunta ja
kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta*

**YHDYSKUNTALAUTAKUNTA JA
KAUPUNKISEUDUN
JOUKKOLIIKENNELAUTAKUNTA
Vuosisuunnitelman raportointi
tammi-elokuulta 2022**

Vuosisuunnitelma

- Lautakunnan vuosisuunnitelma on osa kaupungin strategista johtamisjärjestelmää. Vuosisuunnitelmalla tarkennetaan ja toteutetaan palvelusuunnitelmaa sekä vuosittaista talousarviota. Lisäksi vuosisuunnitelmalla toimeenpannaan pormestariohjelman sisältöjä.
- Vuosisuunnitelma sisältää kuvauksen kyseisenä vuonna toteutettavista toimenpiteistä, taloudesta, riskeistä, hankinnoista sekä henkilöstö- ja koulutussuunnitelmasta.
- Vuosisuunnitelma laaditaan syksyisin osana toiminnan ja talouden prosessia ja hyväksytään lautakunnassa vuoden loppuun mennessä.

PORMESTARIOHJELMA

Yhdyskuntalautakunnan ja kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan palvelusuunnitelma 2022-2025 - Toimenpidekokonaisuuksien eteneminen 1-8/2022

- Toimenpiteen arvioidaan toteutuvan, +
- Toimenpiteen arvioidaan toteutuvan osittain, +/-
- Toimenpiteen arvioidaan jäävän toteutumatta, -
- Toimenpiteen toteutumista ei voida vielä arvioida, ?

PAINOPISTE:

Yhdenvertaiset yksilöt

Keskeiset onnistumiset

- *Toimenpiteet/kampanjat käteisestä luopumiseksi joukkoliikennevälineissä*

Keskeiset poikkeamat

- *Useiden asemakaavoitusohjelman 2022 kohteiden (Hakametsä Sport Campus, Iidesjärven puisto, Peltolammin hyvinvointikeskus) valmistuminen ehdotuksiksi venyy v. 2023 alkupuolelle sopimusteknisten viivästysten sekä resurssipulan vuoksi.*
- *Peltolammin koulun alueen asemakaava ei voi edetä ennen hyvinvointikeskuksen asemakaavaa.*
- *Liikenneturvallisuusohjelman laatimisen käynnistyminen on viivästynyt henkilöstöresurssien takia – ohjelman laatiminen pyritään käynnistämään syksyn aikana*

PAINOPISTE:

Tekevät yhteisöt

Keskeiset onnistumiset

- *Linjasto 2024 vuorovaikutteinen suunnitteluprojekti*

Keskeiset poikkeamat

- *Liikennekeskustoiminnan kehittäminen ja liikenteen tilannekuvan parantaminen ei ole edennyt aivan suunnitellusti resurssiongelmien takia, tosin yhteistyötä Finntrafficin kanssa on kehitetty Areenan suurten tapahtumien yhteydessä. Nykytilanteen analyysi ja jatkotoimenpiteet määritellään vielä syksyn aikana.*

PAINOPISTE: Hiilineutraaleja tekoja

Keskeiset onnistumiset

- *Hiilineutraalisuus tiekartan toimenpiteiden toteutus etenee suunnitelman mukaan*
- *Hiilineutraalit teot –ohjelman valmistuminen, hyväksyntä (kh 20.6.2022) ja aloitus samoin kuin kiertotalousohjelman ja luonnon monimuotoisuusohjelmien valmistuminen ja aloitus.*
- *Ilmastonmuutoksen sopeutumisen toimenpiteiden identifiointi ja täydennys hiilineutraalisuustiekarttaan.*
- *Kävelijöiden määrän laskennassa edistytty liikennekameroiden hyödyntämisessä kuvantunnistusta käyttäen ja kestävien kulkumuotojen kehittymisen seuranta käynnistynyt*

Keskeiset poikkeamat

- *Peltolammin hyvinvointikeskuksen asemakaavan etenemistä hidasti sopimusneuvottelut ja tarvittavien selvitysten laatimisen hidastuminen konsulttien resurssipulan vuoksi. Peltolammin koulun alueen asemakaava ei voi edetä ennen hyvinvointikeskuksen asemakaavaa.*
- *Liikennehankkeiden priorisointimenettelyjen kehittäminen ei ole edistynyt laajassa mittakaavassa, mutta pääkatujen liikenteellisen uudistamisen priorisointityö on käynnissä*

PAINOPISTE: Tulevaisuuden edelläkävijyyttä

Keskeiset onnistumiset

Keskeiset poikkeamat

PAINOPISTE:
Tulevaisuuden
kaupunkirakenne

Keskeiset onnistumiset

Keskeiset poikkeamat

- *Useiden asemakaavoitusohjelman 2022 kohteiden valmistuminen ehdotuksiksi venyy v. 2023 alkupuolelle sopimusteknisten viivästysten sekä resurssipulan vuoksi.*

PAINOPISTE:
Rohkeasti uudistuva
palvelualue

Keskeiset onnistumiset

Keskeiset poikkeamat

Vuosisuunnitelman raportointi

Talous

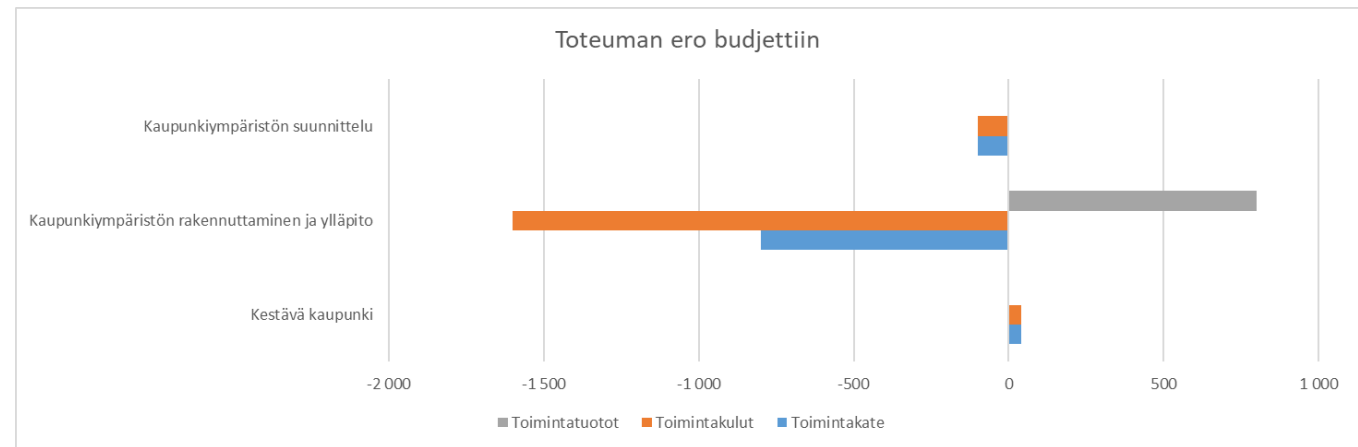
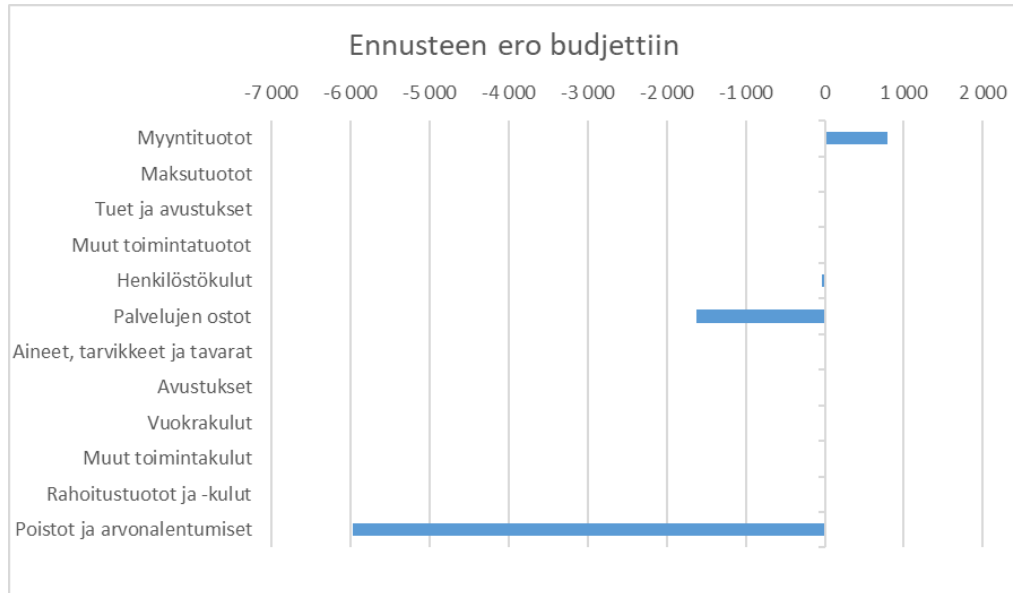
Yhdyskuntalautakunta

01-08 2022

Yhdyskuntalautakunta

Käyttötalouden toteuma ja tilinpäätösennuste, 1 000 euroa	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	VS 2022	TP Enn 2022	TP Enn 22 / VS 22
Toimintatuotot	16 432	32 596	30 329	31 129	800
Toimintakulut	-47 122	-65 403	-71 706	-73 366	-1 660
Toimintakate	-30 690	-32 807	-41 377	-42 237	-860
Vyörytykset (Tukipalvelut ja Paikkatieto / Joukkoliikenteeseen kohdistuva osuus)	403	305	336	336	0
Toimintakate vyörytyksin	-30 288	-32 503	-41 041	-41 901	-860

Investointien toteuma ja tilinpäätösennuste, 1 000 euroa	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	VS 2022	TP Enn 2022	TPEnn 22 / VS 22
Bruttoinvestoinnit	-35 621	-69 656	-72 130	-67 830	4 300
Rahoitusosuudet	0	3 049	0	0	0
Nettoinvestoinnit	-35 621	-66 607	-72 130	-67 830	4 300

Merkittävimmät poikkeamat vuosisuunnitelmaan

- Toimintatuottojen ennuste 0,8 M€ VS:aa parempi (pysäköintimaksutulot alittuvat, lumen ja maan vastaanottotulot sekä pysäköinninvalvonnan ja katutilavalvonnan tulot ylittyvät)
- Kuluennuste 1,7 M€ VS:aa suurempi (pääosin Infra Oy:n katujen ja yleisten alueiden kunnossapidon sopimus ja vaikeahoitoinen talvi)
- Vuosisuunnitelman poistoarvio oli liian pieni. Taseessa aiheuttomasti yhä keskeneräisenä ollut omaisuus valmistettiin (todellisuudessa ollut valmis), jolloin omaisuuden v. 2022 poistolaskenta alkoi.

Yhdyskuntalautakunta

Käyttötalous (1 000 euroa)	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	VS 2022	TP Enn 2022	TPEnn 22 / VS 22
Yhdyskuntalautakunta,					
toimintakate (pl. erikseen sitovat erät)	-30 186	-30 857	-39 926	-40 786	-860
Viiden tähden keskusta -kehitysohjelma, toir	-44	-101	-330	-330	0
Hiedanranta -kehitysohjelma, toimintakate	-11	-3	-400	-400	0
Hiilineutraaleja tekoja	-47	0	-385	-385	0
Raitiotie, toimintakate	0	-1 294	0	0	0
Smart Tampere	0	-552	0	0	0

Investoinnit (1 000 euroa)	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	VS 2022	TP Enn 2022	TPEnn 22 / VS 22
Yhdyskuntalautakunta, nettoinvestoinnit (pl. erikseen sitovat erät)	-32 760	-56 847	-60 030	-59 230	800
Hiedanranta -kehitysohjelma, nettoinvestoinnit	-60	-10	-100	-100	0
Viiden tähden keskusta -kehitysohjelma, nettoinvestoinnit	-2 801	-9 750	-12 000	-8 500	3 500
Yhteensä	-35 621	-66 607	-72 130	-67 830	4 300

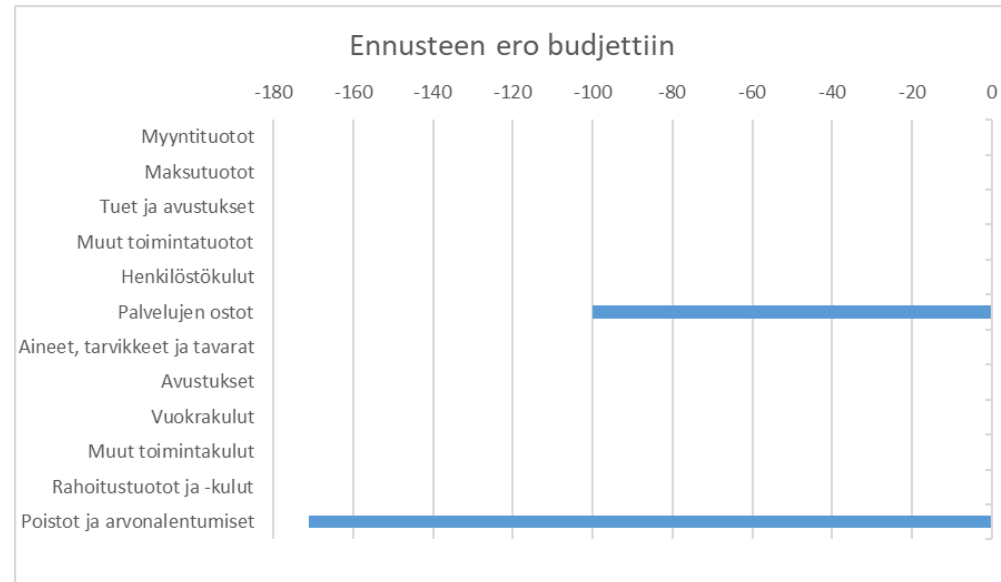
Merkittävimmät poikkeamat vuosisuunnitelmaan

- KV hyväksyi (KV 21.2.2022 § 15) suuruudeltaan 0,03 milj. euron talousarviomuutoksen yhdyskuntalautakunnan Unalab -projektin käyttötalousmenoihin. Unalabissa on EU-rahoitus ja kustannukset haetaan sopimuksen mukaisesti rahoittajalta vuoden 2022 aikana. Muutoksen nettovaikutus palvelualueen ja kaupungin tulokseen on +/- 0 euroa.
- KV hyväksyi (KV 21.2.2022 § 15) yhdyskuntalautakunnan 3,9 milj. euron uudelleen budjetoinnit vuodelta 2021 siirtyneistä kehitysohjelmien hankkeiden rahoista sekä 0,03 milj. uudelleen budjetoinnin Unalab -projektin investointimenoista. Kehitysohjelmien uudelleen budjetoinnista 3,8 milj. euroa kohdistuu Viiden tähden keskusta –kehitysohjelmaan ja 0,1 milj. euroa Hiedanranta –kehitysohjelmaan. Unalab -projektin uudelleen budjetointiesitys kohdistuu viherseinäinvestoinnin viimeistelyyn. Unalabissa on 100 prosentin EU-rahoitus ja aiheutuneet kustannukset haetaan rahoittajalta vuoden 2022 aikana.
- Perustoiminnan investointien ennustetaan alittuvan 0,8 milj. euroa. Joidenkin kohteiden aloituksia on siirretty myöhemmäksi ja jotkin siirtyvät myöhemmäksi. Kustannuspaineet isot.
- Erikseen sitovan Viiden tähden keskusta –kehitysohjelman nettoinvestointien ennustetaan toteutuvan 3,5 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempinä, sillä Itsenäisyydenkadun alikulutunneli ja Ratapihankadun silta eivät käynnisty vuonna 2022.

Kaupunkiympäristön suunnittelu

Käyttötalouden toteuma ja tilinpäätösennuste, 1 000 euroa	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	VS 2022	TP Enn 2022	TP Enn 22 / VS 22
Kaupunkiympäristön suunnittelu					
Toimintatuotot	4 358	12 449	12 380	12 380	0
Toimintakulut	-10 120	-14 558	-15 388	-15 488	-100
Toimintakate	-5 762	-2 109	-3 008	-3 108	-100
Vyörytykset (Asiakas- ja tukipalvelut sekä Paikkatieto)	-572	-1 225	-1 607	-1 607	0
Toimintakate vyörytyksin	-6 334	-3 334	-4 615	-4 715	-100

1 000 euroa	Tot. 2022 1 - 8	TP 2021	TA 2022	VS 2022	TP 2022 Enn.	Ero VS / TP Enn
Kaupunkiympäristön suunnittelu						
Investoinnit yhteensä	-1 094	-3 538	-1 700	-1 880	-1 880	0
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0	0
Nettoinvestoinnit yhteensä	-1 094	-3 538	-1 700	-1 880	-1 880	0

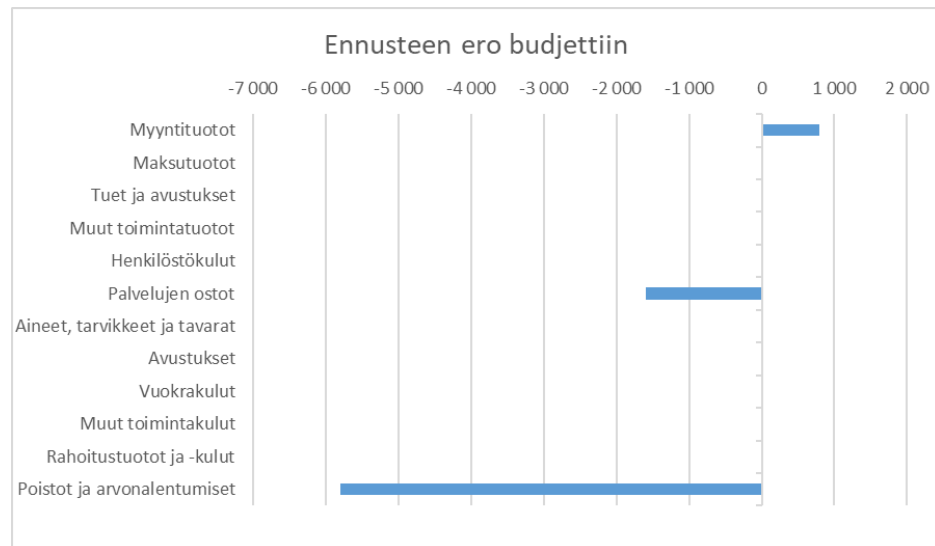
Merkittävimmät poikkeamat vuosisuunnitelmaan

- Toimintakulujen ennuste 0,1 M€ VS:aa suurempi. Yleiskaavoituksen kaikkien ohjelmoitujen töiden käynnistäminen vuoden 2022 aikana vaatisi lisäresursointia, jotta työt pysyvät aikataulussa.
- Toimintakatteen ennuste 0,1 M€ VS:aa huonompi.
- Poistotason ylitys johtuu taseessa aiheuttomasti yhä keskeneräisenä olleen omaisuuden valmistamisesta, jolloin omaisuuden poistolaskenta alkoi.
- Nettoinvestointien ennustetaan toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisesti

Kaupunkiympäristön rakennuttaminen ja ylläpito

Käyttötalouden toteuma ja tilinpäätösennuste, 1 000 euroa	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	VS 2022	TP Enn 2022	TP Enn 22 / VS 22
Kaupunkiympäristön rakennuttaminen ja ylläpito					
Toimintatuotot	9 451	13 719	13 306	14 106	800
Toimintakulut	-29 307	-37 649	-43 386	-44 986	-1 600
Toimintakate	-19 856	-23 930	-30 080	-30 880	-800
Vyörytykset (Asiakas- ja tukipalvelut sekä Paikkatieto)	-515	-622	-685	-685	0
Toimintakate vyörytyksin	-20 371	-24 552	-30 764	-31 564	-800

1 000 euroa	Tot. 2022 1 - 8	TP 2021	TA 2022	VS 2022	TP 2022 Enn.	Ero VS / TP Enn
Kaupunkiympäristön rakennuttaminen ja ylläpito						
Investoinnit yhteensä	-34 527	-66 045	-66 500	-70 250	-65 950	4 300
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	3 049	0	0	0	0
Nettoinvestoinnit yhteensä	-34 527	-62 996	-66 500	-70 250	-65 950	4 300

Merkittävimmät poikkeamat vuosisuunnitelmaan

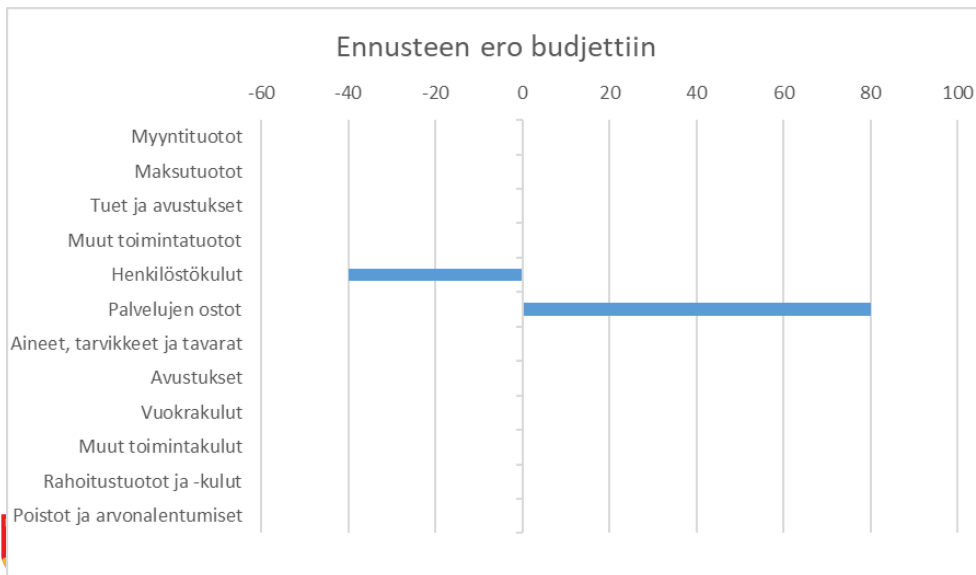
- Toimintatuottojen ennuste 0,8 M€ VS:aa suurempi. Pysäköintimaksutulot alittuvat (kadunvarsipaikat vähenevät ja mm. Ratinan kampanjat vaikuttavat). Runsaslumisen talven vuoksi lumen ja maan vastaanottotulot ylittyvät. Pysäköinninvalvonnan (uudet rekryt) ja katulupamaksujen (mm. keskustan isot kohteet) tulot ylittyvät.
- Toimintakulujen ennuste 1,5 M€ VS:aa suurempi. Infra Oy:n katujen ja yleisten alueiden kunnossapidon sopimus sekä vaikeahoitoinen talvi.
- Perustoiminnan nettoinvestointien ennustetaan alittuvan 0,8 M€. Joidenkin kohteiden aloituksia on siirretty myöhemmäksi ja jotkin siirtyvät myöhemmäksi. Kustannuspaineet isot. Viiden tähden keskusta – ohjelman nettoinvestointien ennustetaan alittuvan 3,5 M€, sillä Itsenäisyydenkadun alikulutunneli ja Ratapihankadun silta eivät käynnisty vuonna 2022.

Kestävä kaupunki

Käyttötalouden toteuma ja tilinpäätöksenennuste, 1 000 euroa	Tot 1-8 / 2022	TP 2021	VS 2022	TP Enn 2022	TP Enn 22 / VS 22
Kestävä kaupunki					
Toimintatuotot	2 234	5 774	4 169	4 169	0
Toimintakulut	-5 177	-8 104	-8 886	-8 846	40
Toimintakate	-2 943	-2 330	-4 716	-4 676	40
Vyörytykset (Asiakas- ja tukipalvelut sekä Paikkatieto)	-645	-941	-946	-946	0
Toimintakate vyörytyksin	-3 588	-3 270	-5 662	-5 622	40

1 000 euroa	Tot. 2022 1 - 8	TP 2021	TA 2022	VS 2022	TP 2022 Enn.	Ero VS / TP Enn
Kestävä kaupunki						
Investoinnit yhteensä	0	-73	0	0	0	0
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0	0
Nettoinvestoinnit yhteensä	0	-73	0	0	0	0

Merkittävimmät poikkeamat vuosisuunnitelmaan

- Toimintatuottojen ja toimintakulujen ennustetaan toteutuvan olennaisesti vuosisuunnitelman mukaisesti.
- Toimintakatteen ennuste on olennaisesti vuosisuunnitelman mukainen.

Tuottavuusmittarit

Tuottavuusmittarit, Yhdyskuntalautakunta	31.8.2021	31.8.2022	Muutos	Muutos%	TA 2022
Päämittarit					
Nettokustannukset, euroa / asukas	-104	-124	-20	19,7 %	-168
Käyttökustannukset, euroa/asukas	-280	-317	-37	13,2 %	-454
Työvoimakustannukset, euroa/asukas	-51	-51	0	-0,3 %	-77
Palveluhankinnat, euroa/asukas	-90	-89	1	-0,6 %	-138
Selittävät mittarit					
Työntekijäkokemus, QWL (max 100)	62,8	62,0	-0,8	-1,2 %	62,0
Sairauspoissaolot, %	1,48	2,94	+1,46 %-yks.		2,18
Tilatehokkuus, htm2/henkilötyövuosi	20,76	21,99	1,24	6,0 %	13,36
Asukasmäärä	243 417	247 120	3 703	1,5 %	247 000

- Talouden päämittarien asukaskohtaiset nettokustannukset kasvoivat 20 % ja käyttökustannukset 13 % edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Kustannusten kasvua selittää pääosin raitiotien vastikkeen kasvu lähes kaksinkertaiseksi edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna raitiotiejärjestelmän valmiusasteen noustessa. Raitiotien vastikkeen osuus (painoarvo) lautakunnan kustannusrakenteessa on 20 prosenttia, joten joka viides kustannuseuro on vastikkeen aiheuttama. Vaikutus näkyy prosenttimuutoksena suurempana mittarin nettokustannuksessa kuin bruttokustannuksessa. Käyttökustannuksia kasvattaa myös poistotason kasvu vertailuvuodesta.
- Työvoimakustannukset ovat vertailuvuoden tasolla ja palveluhankinnat 0,6% vertailuvuotta pienemmät, joten inflatorisesta toimintaympäristöstä huolimatta kustannuskasvu on säilynyt näiden osalta maltillisena.
- Työntekijäkokemus on säilynyt hyvällä tasolla.
- Sairauspoissaolot ovat kasvaneet selvästi edellisvuodesta, mm. koronatilanne on saattanut vaikuttaa sairauspoissaolojen lisääntymiseen.

Riskienhallinta

1-8/2022

Palveluryhmän riskiprofiili

- Palvelualueet ylläpitävät ajantasaista riskiprofiilia toiminnastaan, jotta keskeiset riskit hallitaan ja mahdollisuudet hyödynnetään suunnitelmallisesti.
- Riskienhallinnan tilaa ja tuloksellisuutta seurataan ja arvioidaan säännönmukaisesti talousarviovuoden aikana palveluryhmien ja palvelualueen johtoryhmässä. Vuosisuunnitelmien osavuosisiraporteissa raportoidaan riskienhallinnan tilanne.
- Mikäli raportointiajanjaksolla tunnistetaan merkittäviä uhkia (riskiprofiilin matriisissa punaisella), raportoidaan uhka ja sen hallinta. Palvelualueilla on riskienhallinnan tietojärjestelmä Granite ERM käytössä. Yhteenveto palveluryhmän kriittisimmistä riskeistä ja niiden hallinnan tilanteesta otetaan suoraan Granitesta (ks. seur. sivu malli). Tavoitteiden kannalta kriittisimpien riskien hallinnan tilanne kuvataan taulukon alle sanallisesti, informatiivisesti mutta tiiviisti.

Kaupunkiympäristön suunnittelu -palveluryhmän merkittävimmät riskit

Riski	Riskitaso ↓	Nykyinen hallinta
Puutteellinen priorisointi, Ei pystytäkään vastaamaan määrällisesti ja laadullisesti kaupungin kasvuun.	25	Riittämätön
Äänekkäimmät ja voimakkaimmat saavat äänensä kuuluviin ja tahtonsa läpi, tasapuolisuuden puute aiheuttaa ristiriitoja.	16	Kehitettävää
Ilmastonmuutokseen varautumista ja sen vaikutuksia ei osata tai pystytäkään huomioimaan riittävästi, talouden reunaehdot tuovat vaikeutta sitoutua riittäviin toimenpiteisiin.	16	Kehitettävää
Strategian epäselvyys /monitulkintaisuus, jolloin ei ole riittävästi aikaa uudistamiseen ja kehittämiseen.	15	Kehitettävää
Henkilöstön jaksaminen ja osaavan henkilöstön rekrytoinnin haasteet	15	Kehitettävää

Merkittävimpien riskien hallinta, keskeiset nostot

- Kaupungin nopean kasvun, kunnianhimoisten tavoitteiden ja taloudellisen tilanteen yhteensovittaminen on erittäin haasteellista
 - Hankkeiden priorisointia kehitetään strategian ja taloudellisten vaikutusten näkökulmista
- Henkilöstön työhyvinvointiin on panostettu mm. yhteisöllisyyden kehittämällä, joustavilla hybridityöjärjestelyillä ja työnohjauksella
- Ilmastonmuutokseen varautuminen on kiinteä osa kaupunkiympäristön suunnittelua

Kaupunkiympäristön rakennuttaminen ja ylläpito - palveluryhmän merkittävimmät riskit

Riski	Riskitaso	Nykyinen hallinta
Panoskustannusten hintojen voimakas nousu	25	Kehitettävää
Työhyvinvoinnin heikkeneminen	20	
Asiakasväkivalta sekä sisäiset aggressiot ja konfliktit vaikuttavat henkilöstön henkiseen ja fyysiseen hyvinvointiin negatiivisesti	20	Kehitettävää
Tietojärjestelmien toimintavarmuuden heikentyminen	20	Riittävä
Työturvallisuusuhkat	20	Kehitettävää

Merkittävimpien riskien hallinta, keskeiset nostot

Panoskustannusten nousu on aiheuttanut rakennushankkeiden kustannusten nousua, mikä on aiheuttanut hankkeiden siirtotarpeen talousarviossa pysymiseksi. Työntekijöitä kohtaavat aggressiiviset tai väkivallan uhka tilanteet on myös merkittävä riski. Hallintakeinoja on selvitetty: mm parityöskentelyä ja koulutusta vaikeisiin tilanteisiin varautumista. Tietojärjestelmien haavoittuvuutta on selvitetty (ulkopuolinen hyökkäys)

Riski	Riskitaso ↓	Nykyinen hallinta
Ilmastonmuutoksen hillintä, siihen varautuminen ja sopeutuminen.	25	Kehitettävää
Lainsäädännölliset riskit	16	Riittävä
Henkilöstöriskit	15	Kehitettävää
Taloussuunnittelu	12	Riittävä
Poliittinen toimintakulttuuri	12	Riittämätön
Pandemia ja jatkuvan epidemian aiheuttama riski	12	Riittävä
Organisaatoriskit	9	Kehitettävää
Menojen kasvu kaupungin kasvaessa	9	Riittävä
Digitalisaatio	9	Kehitettävää
Tiedolla johtaminen	9	Kehitettävää

Kestävä kaupunki - palveluryhmän merkittävimmät riskit

Palveluryhmän identifioimista riskeistä keskeisimpiä ovat ilmastonmuutokseen liittyvät riskit, jotka ovat kaupunkitasoisia. Ympäristösektorin lainsäädäntö on vauhdikkaassa muutoksessa samalla kuin eri vaatimukset lisääntyvät, minkä omaksuminen vaatii paljon. Vaikka henkilöstöä ympäristöpuolen eri tehtäviin on pääsääntöisesti hyvin saatavilla, työkuorman kasvaessa ja tehtävien lisääntyessä henkilöstön jaksaminen muodostaa merkittävän haasteen